

результативністю та якістю фізичної освіти. С. 84–88. DOI: <https://doi.org/10.32626/2307-4507.2018-24.84-86>.

2. Федчишин О. М. Особливості реалізації експериментального методу навчання в класах гуманітарного спрямування: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Федчишин Ольга Михайлівна. К., 2013. 266 с.

МІФОЛОГІЧНА ОСНОВА ОПОВІДАННЯ «ВИБІР ПОЛЕЛЯ» НАДІЇ СЕНЬОВСЬКОЇ

Марцінковська І.В., Сеньовська Н.Л.

У сучасному літературознавстві актуальною є потреба всебічного аналізу, виявлення прихованих сенсів у творчості нової генерації письменників. Зокрема, важлива роль в організації художніх творів ХХІ ст. належить міфу. У 20-томному тлумачному словнику української мови міф визначається як «Стародавня народна оповідь про явища природи, історичні події тощо або фантастичні оповідання про богів, обожнених героїв, уявних істот» [3, с. 819]. Загалом, вчені солідарні в тому, що для наших предків міфи були формою взаємодії зі світом та способом його осмислення. З історії відомого, що житті українців вагому роль відігравали міфічні уявлення, які виявлялися у специфічних традиціях, віруваннях, життєвому устрої. «Міфологізм є важливою складовою українського фольклору, який виявляється в образах, сюжетах, символах [1, с. 21].

Міфологічні уявлення, які активно використовуються сучасними письменниками, трансформуються відповідно до викликів часу. Так, у фентезі Н. Сеньовської часто використовується значеннева сутність українських міфів, доповнена власним баченням та особистими сенсами. Письменниця трансформує образи, адаптує їх до вимог сучасності. Як наслідок, у її творчості простежуються міфологічні елементи, котрі мають розширене значення.

Варто зазначити, що міфологічна парадигма становить основу оповідання «Вибір Полеля» [2] Н. Сеньовської. Вона реалізується у використанні міфічних образів богів, організації світобудови тощо.

Перш за все, письменниця організовує часопростір оповідання через паралельне існування двох світів – звичайного, події якого відбуваються в Україні та потойбічного – Вирію, де живуть діти Рода-творця. Варто підкреслити, що Н. Сеньовська описує особливості міфологічного краю, транслюючи світогляд наших

предків, який полягав у вірі в Рода-Творця та його дітей-богів, котрі наглядали за життям людей.

Письменниця використовує як традиційних персонажів, пов'язаних з міфологією, так і видозмінені міфологічні образи, відповідно до сучасних реалій надаючи їм нового сенсу. Перш за все, в оповіданні чітко описано Вирій та богів, котрі його населяли: «Наші предки називали ту землю Вирій, Ірій, Ірій, Ірай...І живуть там добрі й турботливі істоти, діти Рода-Творця» [2]. Таким чином авторка знайомить реципієнта з міфологічною організацією мислення наших предків, передає їхні вірування. Пізніше дія переноситься в Україну 2013 року, коли відбувся Євромайдан. Здавалося б, такі події пласти ніяк не можуть бути поєднані в одному творі. Тим не менш, письменниця модернізує міфологічне бачення для того, щоб надати оповіданню символічного звучання.

Особлива роль у творі відводиться одному з головних персонажів – Полелю – богові шлюбу, який, за сюжетом, вирішив стати пліч-о-пліч з українцями. Він довго не може знайти собі кохану, про що у говорить богиня Лада: «Ясно ж, що серед безсмертних йому пари нема. То хай між людей шукає» [2]. Бог знайомиться з юною україночкою: «Дівчину Полель зустрів саме на Майдані. Романка справляла якість двоїсте враження. З одного боку – тендітна, невисока, ніжна, привітна. З іншого ж – міцно збита русявка за словом в кишеню не лізла...» [2]. Авторка не дарма наголошує на тому, що Полель у є богом шлюбу. Можна припустити, що вона прагне показати: у часи, коли Україна бореться за свою незалежність, важливою є підтримка рідних та близьких людей.

Полеля Н. Сеньвська описує і в постмодерністському ключі, адже він в оповіданні є і журналістом, і системним адміністратором (нетрадиційне заняття для істоти з міфу). Таким чином, він сприймається наближеним до народу України, ніби є його частиною, разом з людьми виборює свободу. Крім того, Полель рятує брата Романки Олексія, який був тяжко поранений під Дебальцевим в лютому 2015 р. Наскрізною ниткою через сюжет оповідання проходить ідея: боги не відвернулися від українців, вони захоплені їхньою волелюбністю.

Крім цього, в оповіданні крізь призму міфології звучить проблема збереження власної ідентичності та національності. Письменниця протиставляє мирний тихий Вирій буремним подіям на Майдані та на сході України. Вона описує боротьбу українців за

свободу ціною життів та поранень. Також зазначає, що надзвичайно важливо зберегти Україну для нащадків. Таким чином, через міфологічні уявлення, які розкривають сутність світогляду предків, авторка формує українське бачення справедливості (вільні на своїй землі).

Отже, у творчості Н. Сеньовської вагома роль належить міфу, котрий транслюється крізь призму сьогодення. Авторка надає міфічним образам нового звучання для того, щоб розкрити проблематику боротьби українців за свою незалежність, важливість підтримки з боку рідних. Через тезу, що боги наших предки завжди пліч-о-пліч з українцями, письменниця транслює ідею про важливість наших коренів, спадку – як в матеріальному, так і в метафізичному сенсі.

Список використаних джерел

1. Зуєнко М. Проблеми міфопоетичного аналізу ліричного твору. *Збірн. наук. праць Полтавського нац. пед. ун-ту ім. В. Г. Короленка: Філологічні науки*. 2012. Вип. 10. С. 21–23.
2. Сеньовська Н. Вибір Полеля. Аркуш. URL: <https://arkush.net/book/475> (дата звернення: 15. 02. 2023).
3. Словник української мови у 20 т. 2017. Том 8. Л – Мішурний. / Наук. кер. проекту акад. НАН України В.А. Широков. К.: Наукова думка. 994 с. URL: <https://bit.ly/429dvRL> (дата звернення: 20. 02. 2023).

ІЗ ДОСВІДУ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ШКОЛЯРАМИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Москаленко М.П.

Робота з обдарованими учнями на кафедрі біології та методики навчання біології природничо-географічного факультету СумДПУ імені А.С. Макаренка здійснюється в різних формах. Це проведення літньої біологічної школи «Вакалівщина», наукової конференції-конкурсу «Молодь. Наука. Природа», природничого квізу, відкритого природничого турніру для обдарованих учнів, Всеукраїнської олімпіади з біології СумДПУ імені А.С. Макаренка, семінари-практикуми, тренінги для обдарованих учнів, робота у зоологічному музеї кафедри та консультування і виконання науково-дослідницьких робіт учнів – членів МАН України.

Для викладачів педагогічних університетів у всі часи актуальною була і залишається співпраця з освітянською спільнотою свого регіону. Це наради, олімпіади, гостьові лекції, курси підвищення